

32001L0029

22.6.2001

URADNI LIST EVROPSKIH SKUPNOSTI

L 167/10

DIREKTIVA 2001/29/ES EVROPSKEGA PARLAMENTA IN SVETA
z dne 22. maja 2001
o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi

EVROPSKI PARLAMENT IN SVET EVROPSKE UNIJE STA –

ob upoštevanju Pogodbe o ustanovitvi Evropske skupnosti, zlasti členov 47(2), 55 in 95 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Komisije ⁽¹⁾,

ob upoštevanju mnenja Ekonomsko-socialnega odbora ⁽²⁾,

v skladu s postopkom, določenim v členu 251 Pogodbe ⁽³⁾,

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Pogodba predvideva ustanovitev notranjega trga in vzpostavitev sistema, ki bo zagotavljal, da se konkurenca na notranjem trgu ne izkrivlja. Uskladitev zakonov držav članic o avtorski in sorodnih pravicah prispeva k uresničitvi teh ciljev.
- (2) Evropski svet, ki se je 24. in 25. junija 1994 sestal na Krfu, je poudaril potrebo po oblikovanju splošnega in prožnega pravnega okvira na ravni Skupnosti, ki bo omogočal razvoj informacijske družbe v Evropi. Ta med drugim zahteva obstoj notranjega trga za nove proizvode in storitve. Pomembna zakonodaja Skupnosti, ki bo omogočila takšen pravni okvir, je že sprejeta oziroma se sprejema. Avtorska in sorodne pravice igrajo pomembno vlogo v tem kontekstu, saj varujejo in spodbujajo razvoj ter trženje novih proizvodov in storitev ter oblikovanje in izkoriščanje njihovih ustvarjalnih vsebin.
- (3) Predlagano usklajevanje bo pomagalo uresničevati štiri svoboščine notranjega trga in je povezano s spoštovanjem temeljnih pravnih načel, zlasti lastnine, vključno z intelektualno lastnino, ter s svobodo izražanja in javnim interesom.
- (4) Usklajena pravna ureditev avtorske in sorodnih pravic bo zaradi večje pravne varnosti in hkrati z zagotavljanjem

visoke stopnje varstva intelektualne lastnine omogočala naložbe v ustvarjalnost in inovacije vključno z omrežno infrastrukturo, kar bo posledično vodilo k rasti in povečani konkurenčnosti evropske industrije tako na področju ponudbe vsebine in informacijske tehnologije kot bolj splošno v celi vrsti industrijskih in kulturnih sektorjev. To bo zagotavljalo zaposlovanje in spodbujalo ustvarjanje novih delovnih mest.

- (5) S tehnološkim razvojem so se možnosti za ustvarjanje, izdelavo in izkoriščanje povečale in postale bolj raznolike. Čeprav novi koncepti za varstvo intelektualne lastnine niso potrebni, je treba trenutno veljavno zakonodajo o avtorski in sorodnih pravicah prilagoditi in dopolniti, da bo ustrezala ekonomskih realnostim, kot so nove oblike izkoriščanja.
- (6) Brez uskladitve na ravni Skupnosti so lahko posledice zakonodajne dejavnosti na nacionalni ravni, ki so se kot odgovor na tehnološke izzive že začele v številnih državah članicah, občutne razlike v varstvu, s tem pa omejitve prostega pretoka storitev in proizvodov, ki vsebujejo intelektualno lastnino oziroma temeljijo na njej, kar vodi k ponovni drobitvi notranjega trga in zakonodajni neskladnosti. Vpliv takšnih zakonodajnih razlik in negotovosti se bo še povečal z nadaljnjim razvojem informacijske družbe, ki je že znatno povečala čezmejno izkoriščanje intelektualne lastnine. Ta razvoj se bo in se mora še razširiti. Večje pravne razlike in nejasnosti pri varstvu lahko ovirajo ekonomije obsega za nove proizvode in storitve, ki vsebujejo avtorsko in sorodne pravice.
- (7) Pravni okvir Skupnosti za varstvo avtorske in sorodnih pravic mora biti torej prilagojen in dopolnjen, kolikor je potrebno za tekoče delovanje notranjega trga. Zato je treba prilagoditi nacionalne predpise o avtorski in sorodnih pravicah, ki se znatno razlikujejo od ene do druge države članice oziroma povzročajo pravne nejasnosti, ki ovirajo tekoče delovanje notranjega trga ter pravilen razvoj informacijske družbe v Evropi, nedoslednim nacionalnim odzivom na tehnični razvoj pa se je treba izogniti, medtem ko razlik, ki ne prizadenejo delovanja notranjega trga, ni treba odstraniti ali preprečiti.
- (8) Različne socialne, družbene in kulturne posledice informacijske družbe zahtevajo upoštevanje specifičnih lastnosti vsebine proizvodov in storitev.

⁽¹⁾ UL C 108, 7.4.1998, str. 6, in

UL C 180, 25.6.1999, str. 6.

⁽²⁾ UL C 407, 28.12.1998, str. 30.

⁽³⁾ Mnenje Evropskega parlamenta z dne 10. februarja 1999 (UL C 150, 28.5.1999, str. 171), Skupno stališče Sveta z dne 28. septembra 2000 (UL C 344, 1.12.2000, str. 1) in Sklep Evropskega parlamenta z dne 14. februarja 2001 (še ni objavljen v Uradnem listu). Sklep Sveta z dne 9. aprila 2001.

- (9) Vsakršno usklajevanje avtorske in sorodnih pravic mora temeljiti na visoki stopnji varstva, kajti takšne pravice so za intelektualno ustvarjanje bistvenega pomena. Njihovo varstvo pomaga zagotoviti ohranjanje in razvoj ustvarjalnosti v interesu avtorjev, izvajalcev, producentov, potrošnikov, kulture, industrije in javnosti nasploh. Intelektualna lastnina se torej prizna kot sestavni del lastnine.
- (10) Če naj avtorji ali izvajalci nadaljujejo z ustvarjalnim in umetniškim delom, morajo za uporabo svojega dela prejeti primerno nagrado, prav tako pa tudi producenti, da lahko to delo financirajo. V proizvodnjo proizvodov, kot so fonogrami, filmi ali multimediji izdelki, ter opravljanje storitev, kot so storitve „na zahtevo“, je treba precej investirati. Zadostno pravno varstvo pravic intelektualne lastnine je nujno, če se želi zagotoviti takšno nagrajevanje in zagotoviti možnost za zadovoljive donose na te investicije.
- (11) Strog, dejanski sistem varstva avtorske in sorodnih pravic je eden glavnih načinov za zagotavljanje, da evropska kulturna ustvarjalnost in proizvodnja prejmeta nujna sredstva, ter za varovanje neodvisnosti in dostojanstva umetniških ustvarjalcev in izvajalcev.
- (12) Ustrezno varstvo avtorskih del in predmeta sorodnih pravic je velikega pomena tudi s kulturnega vidika. Člen 151 Pogodbe zahteva, da Skupnost pri svojem ravnanju upošteva kulturne vidike.
- (13) Skupno iskanje in dosledna uporaba tehničnih ukrepov za varstvo del in predmetov sorodnih pravic ter nujnih informacij o pravicah na evropski ravni sta temeljnega pomena, če je končni cilj teh ukrepov uveljaviti zakonsko določena načela in zagotovila.
- (14) Ta direktiva si prizadeva spodbujati izobraževanje in kulturo z varovanjem del in predmetov sorodnih pravic, medtem ko dopušča izjeme ali omejitve v javnem interesu v namene izobraževanja in poučevanja.
- (15) Diplomatska konferenca, ki se je odvijala pod pokroviteljstvom Svetovne organizacije za intelektualno lastnino (WIPO) decembra 1996, je vodila k sprejetju dveh novih pogodb, „Pogodbe WIPO o avtorski pravici“ in „Pogodbe WIPO o izvedbah in fonogramih“, ki pokrivata varstvo avtorjev oziroma izvajalcev in proizvajalcev fonogramov. Ta direktiva je namenjena tudi uresničevanju številnih novih mednarodnih obveznosti.
- (16) Odgovornost za dejavnosti v omrežnem okolju ne zadeva le avtorske in sorodnih pravic, temveč tudi druga področja, na primer obrekovanje, zavajajoče oglaševanje ali kršitve blagovnih znamk, ki jo horizontalno ureja Direktiva 2000/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. junija 2000 o določenih pravnih vidikih storitev informacijske družbe, še posebej elektronski trgovini, na notranjem trgu („Direktiva o elektronski trgovini“) ⁽¹⁾, ki pojasnjuje in usklajuje različna pravna vprašanja, ki se nanašajo na storitve informacijske družbe vključno z elektronskim trgovanjem. Ta direktiva naj se izvaja v časovnem obdobju, podobnem kot pri Direktivi o elektronskem trgovanju, saj le-ta podaja usklajen okvir načel in predpisov, ki med drugim zadevajo pomembne dele te direktive. Ta direktiva ne vpliva na določbe, ki se nanašajo na odgovornost v Direktivi o elektronskem trgovanju.
- (17) Še posebej v luči zahtev, ki se pojavljajo z digitalnim okoljem, je nujno zagotoviti, da kolektivne organizacije dosežejo višjo stopnjo racionalizacije in preglednosti v zvezi z upoštevanjem pravil konkurence.
- (18) Ta direktiva ne vpliva na ureditve držav članic v zvezi z upravljanjem pravic, na primer v zvezi z razširjenimi kolektivnimi licencami.
- (19) Moralne pravice imetnikov pravic se morajo izvajati po zakonih držav članic in določbah Bernske konvencije za varstvo književnih in umetniških del, Pogodbe WIPO o avtorskih pravicah in Pogodbe WIPO o izvedbah in fonogramih. Takšne moralne pravice ostanejo izven področja uporabe te direktive.
- (20) Ta Direktiva temelji na načelih in pravilih, ki so že opredeljena v trenutno veljavnih direktivah na tem področju, še posebej direktivah 91/250/EGS ⁽²⁾, 92/100/EGS ⁽³⁾, 93/83/EGS ⁽⁴⁾, 93/98/EGS ⁽⁵⁾ in 96/9/ES ⁽⁶⁾, in razvija ta načela in pravila ter jih umešča v kontekst informacijske družbe. Določbe te direktive ne smejo vplivati na določbe navedenih direktiv, razen če v tej direktivi ni drugače določeno.

⁽¹⁾ UL L 178, 17.7.2000, str. 1.

⁽²⁾ Direktiva Sveta 91/250/EGS z dne 14. maja 1991 o pravnem varstvu računalniških programov (UL L 122, 17.5.1991, str. 42). Direktiva, kot je spremenjena z Direktivo 93/98/EGS.

⁽³⁾ Direktiva Sveta 92/100/EGS z dne 19. novembra 1992 o najemni pravici in pravici posojanja ter o določenih pravicah, sorodnih avtorski, na področju intelektualne lastnine (UL L 346, 27.11.1992, str. 61). Direktiva, kot je spremenjena z Direktivo 93/98/EGS.

⁽⁴⁾ Direktiva Sveta 93/98/EGS z dne 27. septembra 1993 o uskladitvi določenih pravil o avtorski in sorodnih pravicah v zvezi s satelitskim radiodifuznim oddajanjem in kabelsko retransmisijo (UL L 248, 6.10.1993, str. 15).

⁽⁵⁾ Direktiva Sveta 93/98/EGS z dne 29. oktobra 1993 o uskladitvi trajanja varstva avtorske pravice in določenih sorodnih pravic (UL L 290, 24.11.1993, str. 9).

⁽⁶⁾ Direktiva 96/9/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 1996 o pravnem varstvu baz podatkov (UL L 77, 27.3.1996, str. 20).

- (21) Ta direktiva naj določi obseg dejanj, ki jih zajema pravica reproduciranja za različne upravičence. To naj poteka v skladu s pravnim redom Skupnosti. Potrebna je široka opredelitev teh dejanj, ki bo zagotovila pravno varnost na notranjem trgu.
- (22) Cilja ustrezne podpore razširjanju kulture se ne sme doseči z žrtvovanjem strogega varstva pravic ali z dopuščanjem nezakonitih oblik distribuiranja ponarejenih ali piratskih del.
- (23) S to direktivo naj se nadalje uskladi avtorjeva pravica do priobčitev javnosti. To pravico je treba razumeti v širokem pomenu, ki zajema vsakršno priobčitev javnosti, ki ni prisotna na kraju izvora priobčitve. Ta pravica naj zajema vsako tovrstno oddajanje ali retransmisijo dela v javnost po žici ali na brezžični način, vključno z radiodifuznim oddajanjem. Ta pravica naj ne zajema nobenih drugih dejanj.
- (24) Pravico dajanja na voljo javnosti predmeta, na katero se nanaša člen 3(2), je treba razumeti tako, da zajema vsa dejanja dajanja takšnega predmeta na voljo pripadnikom javnosti, ki niso prisotni na kraju izvora dejanja objave, in da ne zajema nobenih drugih dejanj.
- (25) Pravno negotovost v zvezi z naravo in stopnjo varstva dejanj prenosa na zahtevo preko mreže avtorsko-pravno varovanih del in predmetov, ki jih varujejo sorodne pravice, je treba preseči tako, da se poskrbi za usklajeno varstvo na ravni Skupnosti. Treba je pojasniti, da morajo imeti imetniki pravic, kot jih določa ta direktiva, izključno pravico dajanja na voljo javnosti avtorsko-pravno varovanih del ali katerega koli predmeta sorodnih pravic preko interaktivnih prenosov na zahtevo. Takšen interaktivni prenos na zahtevo opredeljuje dejstvo, da imajo lahko pripadniki javnosti do njega dostop na kraju in v času, ki ju sami izberejo.
- (26) V zvezi z dajanjem na voljo radijskih ali televizijskih produkcij RTV organizacij pri storitvah na zahtevo, ki vsebujejo glasbo s komercialnih fonogramov kot svoj sestavni del, je treba spodbujati kolektivne licenčne sporazume za olajšanje ureditve zadevnih pravic.
- (27) Samo nudenje fizičnih zmogljivosti, ki olajšajo ali omogočijo priobčitev, še ne šteje za priobčitev v pomenu te direktive.
- (28) Avtorsko-pravno varstvo pravic po tej direktivi vključuje izključno pravico nadzora distribuiranja dela, utelešenega v materialnem predmetu. Prva prodaja izvirnika ali primerkov dela s strani imetnika pravice ali z njegovim privoljenjem v Skupnosti izčrpa pravico do nadzora ponovne prodaje tega predmeta v Skupnosti. Ta pravica se ne sme izčrpati za izvirnik ali primerek, ki ga prodaja zunaj Skupnosti imetnik pravic ali z njegovim privoljenjem. Najemno pravico in pravico posojanja za avtorje vzpostavlja Direktiva 92/100/ES. Pravica distribuiranja, ki jo zagotavlja ta direktiva, ne vpliva na določbe v zvezi z najemno pravico in pravico posojanja, ki ju vsebuje Poglavlje I navedene direktive.
- (29) Vprašanje izčrpanja se ne pojavi v primeru storitev, še posebej sprotne storitve. To velja tudi v primeru fizičnega primerka dela ali predmeta sorodnih pravic, ki ga je izdelal uporabnik takšne storitve s privoljenjem imetnika pravic. Enako torej velja za najem in posojanje izvirnika in primerkov del ali predmetov sorodnih pravic, ki so po naravi storitve. Za razliko od CD-ROM ali CD-I, kjer je intelektualna lastnina fiksirana na materialnem nosilcu, namreč na posamičnem blagu, je vsaka sprotne storitev pravzaprav dejanje, ki naj bo pogojeno z dovoljenjem, kjer to predvideva avtorska ali sorodna pravica.
- (30) Pravice, na katere se nanaša ta direktiva, se lahko prene-sejo, dodelijo ali so predmet pogodbenih licenc brez vpliva na zadevno nacionalno zakonodajo o avtorski in sorodnih pravicah.
- (31) Zagotoviti je treba pravično ravnotežje pravic in interesov med različnimi kategorijami imetnikov pravic, pa tudi med različnimi kategorijami imetnikov pravic in uporabnikov varovanih predmetov. Obstoječe izjeme in omejitve pravic, kot jih določajo države članice, je treba ponovno ovrednotiti glede na novo elektronsko okolje. Obstoječe razlike pri izjemah in omejitvah določenih omejenih dejanj imajo neposredne negativne učinke na delovanje notranjega trga avtorske in sorodnih pravic. Takšne razlike lahko kmalu postanejo bolj izrazite z nadaljnjim razvojem čezmejnega izkoriščanja del in čezmejnih dejavnosti. Da bi zagotovili pravilno delovanje notranjega trga, je treba takšne izjeme in omejitve opredeliti bolj usklajeno. Stopnja njihovega usklajevanja mora temeljiti na njihovem vplivu na gladko delovanje notranjega trga.
- (32) Ta direktiva določa izčrpno naštetje izjeme in omejitve pravice reproduciranja ter pravice priobčenja javnosti. Nekatere izjeme ali omejitve se nanašajo le na pravico reproduciranja, kjer je to primerno. Ta seznam ustrezno upošteva različne pravne tradicije v državah članicah, hkrati pa je njegov cilj zagotoviti delujoč notranji trg. Države članice naj koherentno uporabljajo te izjeme in omejitve, kar bomo ocenjevali ob pregledu izvedbenih predpisov v prihodnosti.
- (33) Izključna pravica reproduciranja naj ima izjemo, ki naj dopušča določena dejanja začasnega reproduciranja, ki so prehodne ali naključne reprodukcije in so sestavni in nujni del tehnološkega procesa ter se izvajajo zgolj zato, da se omogoči bodisi učinkovit prenos v omrežju med tretjimi strankami preko posrednika bodisi zakonita uporaba dela ali predmeta. Takšna dejanja reproduciranja ne smejo imeti lastne ekonomske vrednosti. Kolikor ustrezajo tem pogojem, naj ta izjema zajema dejanja, ki omogočajo brskanje, pa tudi dejanja predpomnjenja vključno s tistimi, ki omogočajo učinkovito delovanje prenosnih sistemov, pod

pogojem, da vmesnik ne spreminja informacij in se ne vmešava v zakonito uporabo tehnologije, ki jo široko priznava in uporablja industrija, za pridobivanje podatkov o uporabi informacij. Uporaba velja za pravilno, kadar je odobrena s strani imetnika pravic oziroma kadar je ne omejuje zakon.

- (34) Države članice naj imajo možnost, da dopuščajo določene izjeme ali omejitve na primer za izobraževalne in znanstvene namene v dobro javnih institucij, kot so knjižnice in arhivi, v namene poročanja novic, za citiranje, za omogočanje uporabe invalidom, za uporabo v javni varnosti in za uporabo v upravnih in sodnih postopkih.
- (35) V določenih primerih izjem ali omejitev naj imetniki pravic prejmejo pravično nadomestilo, ki jim bo ustrezno nadomestilo uporabo njihovih varovanih del ali predmetov sorodnih pravic. Pri določanju oblike, podrobne ureditve in možne ravni takšnega pravičnega nadomestila naj se upoštevajo posebne okoliščine vsakega primera. Pri ocenjevanju teh okoliščin bi lahko bil koristen kriterij potencialna škoda, ki jo zadevno dejanje povzroči imetnikom pravic. V primerih, ko so imetniki pravic že prejeli plačilo v kaki drugi obliki, na primer kot del licenčnine, jim ne pripada nobeno posebno ali ločeno plačilo. Stopnja pravičnega nadomestila naj polno upošteva stopnjo uporabe tehničnih zaščitnih ukrepov, ki jih predvideva ta direktiva. V določenih situacijah, ko je škoda imetnika pravic minimalna, plačilo ni potrebno.
- (36) Države članice lahko predvidijo pravično nadomestilo za imetnike pravic tudi, kadar uporabljajo izbirne določbe o izjemah ali omejitvah, ki takšnega nadomestila ne zahtevajo.
- (37) Obstoječe nacionalne sheme o reprografiji, kjer obstajajo, ne predstavljajo večjih ovir za notranji trg. Državam članicam je treba omogočiti, da predvidijo izjemo ali omejitev glede reprografije.
- (38) Državam članicam je treba omogočiti, da predvidijo izjemo ali omejitev pravice reproduciranja za določene tipe reprodukcije avdio, vizualnega in avdiovizualnega gradiva za privatno uporabo, kar spremlja pravično nadomestilo. To lahko zajema uvedbo ali nadaljevanje sistemov nadomestil, ki bodo nadomestile škodo, povzročeno imetnikom pravic. Čeprav razlike med takšnimi sistemi nadomestil vplivajo na delovanje notranjega trga, te razlike glede analognega privatnega reproduciranja ne bi smele bistveno vplivati na razvoj informacijske družbe. Digitalno privatno razmnoževanje bo verjetno bolj razširjeno in bo imelo večji ekonomski učinek. Tako je treba ustrezno upoštevati razliko med digitalnim in analognim privatnim razmnoževanjem ter ju v določenih pogledih razlikovati.
- (39) Ob uporabi izjem ali omejitev privatnega razmnoževanja naj države članice ustrezno upoštevajo tehnološki in gospodarski razvoj, še posebej v zvezi z digitalnim privatnim razmnoževanjem in sistemi nadomestil, kadar so na voljo dejanski ukrepi tehnične zaščite. Takšne izjeme ali omejitve naj ne ovirajo uporabe tehničnih ukrepov ali njihovega izvrševanja proti izogitvi.
- (40) Države članice lahko predvidijo izjemo ali omejitev v korist določenih neprofitnih ustanov, na primer javnih knjižnic in podobnih institucij, pa tudi arhivov. Vendar pa naj bo to omejeno na določene posebne primere, ki jih zajema pravica reproduciranja. Takšne izjeme ali omejitve naj ne zajemajo uporabe v kontekstu sprotne dostave varovanih del ali predmetov sorodnih pravic. Ta direktiva naj ne vpliva na možnost držav članic, da določijo izjemo pri izključni pravici javnega posojanja v skladu s členom 5 Direktive 92/100/EGS. Zato je treba spodbujati posebne pogodbe ali licence, ki so, ne da bi povzročale neravnovesje, ugodne za takšne ustanove in namene širjenja, ki jim služijo.
- (41) Pri uporabi izjem ali omejitev glede efemernih posnetkov, ki jih izdelajo RTV organizacije, se šteje, da lastna oprema organizacije vključuje opremo osebe, ki deluje v imenu in z odgovornostjo RTV-organizacije.
- (42) Ob uporabi izjeme ali omejitve za nekomercialne izobraževalne in znanstveno-raziskovalne namene, vključno z učenjem na daljavo, mora nekomercialni značaj zadevne dejavnosti določati dejavnost kot taka. Organizacijska struktura in način financiranja določene ustanove v tem primeru nista odločilna dejavnika.
- (43) V vsakem primeru je pomembno, da države članice sprejmejo vse potrebne ukrepe za olajšanje dostopa do del za invalidne osebe, ki jih invalidnost ovira pri uporabi samih del, in da se še posebej posvetijo dostopnim formatom.
- (44) Izjeme in omejitve, ki jih predvideva ta direktiva, je treba uporabljati v skladu z mednarodnimi obveznostmi. Takšne izjeme in omejitve se ne smejo uporabljati na način, ki vpliva na legitimne interese imetnika pravic ali ki nasprotuje normalnemu izkoriščanju njegovega dela ali predmeta sorodnih pravic. Določanje takšnih izjem ali omejitev s strani držav članic naj še posebej ustrezno odraža povečan ekonomski vpliv, ki ga lahko imajo takšne izjeme ali omejitve v kontekstu novega elektronskega okolja. Torej je mogoče, da je obseg določenih izjem ali omejitev še bolj omejen, kadar gre za določene nove rabe varovanih del in predmetov sorodnih pravic.

- (45) Izjeme in omejitve, predvidene v členu 5(2), (3) in (4), pa ne smejo preprečiti opredeljevanja pogodbenih odnosov, oblikovanih za zagotovitev pravičnega nadomestila za imetnike pravic, kadar to dovoljuje nacionalna zakonodaja.
- (46) Zatekanje k mediaciji lahko uporabnikom in imetnikom pravic pomaga pri reševanju sporov. Komisija naj v sodelovanju z državami članicami v okviru Odbora za stike izdela študijo, ki bo preučila nove pravne načine reševanja sporov v zvezi z avtorsko in sorodnimi pravicami.
- (47) Tehnološki razvoj bo imetnikom pravic omogočil uporabo tehničnih ukrepov, namenjenih preprečevanju ali omejevanju dejanj, ki jih ne odobrijo imetniki katerih koli avtorskih pravic, sorodnih pravic ali pravice *sui generis* na podatkovnih bazah. Obstaja pa nevarnost nezakonitih dejavnosti, ki bi omogočile ali olajšale izogibanje tehnični zaščiti, ki jo omogočajo ti ukrepi. Da bi se izognili razdrobljenim pravnim pristopom, ki lahko potencialno ovirajo delovanje notranjega trga, je treba poskrbeti za usklajeno pravno varstvo proti izogibanju dejanskim tehničnim ukrepom in proti zagotavljanju temu namenjenih naprav in proizvodov ali storitev.
- (48) Takšno pravno varstvo mora obstajati za tehnične ukrepe, ki dejansko omejujejo dejanja, ki jih ne dovolijo imetniki avtorske pravice, sorodnih pravic ali pravice *sui generis* v podatkovnih bazah, a tako, da se ne prepreči normalno delovanje elektronske opreme in njen tehnološki razvoj. Takšno pravno varstvo ne pomeni obveznosti oblikovanja takih naprav, izdelkov, komponent ali storitev, ki bi ustrezali tehničnim ukrepom, kolikor taka naprava, izdelek, komponenta ali storitev sicer ne spada pod prepoved iz člena 6. Takšno pravno varstvo naj upošteva sorazmernost in naj ne prepoveduje naprav ali dejavnosti, ki imajo komercialno pomemben namen ali se uporabljajo za druge namene razen izogibanja tehnični zaščiti. Še posebej pa ta zaščita ne sme ovirati raziskovanja v kriptografiji.
- (49) Pravno varstvo tehničnih ukrepov ne vpliva na uporabo katerih koli nacionalnih predpisov, ki lahko prepovejo zasebno posest naprav, izdelkov ali komponent za izogibanje tehničnim ukrepom.
- (50) Takšno usklajeno pravno varstvo ne vpliva na specifične določbe o varstvu iz Direktive 91/250/EGS. Še zlasti se ne sme uporabljati za varstvo tehničnih ukrepov, ki se uporabljajo v zvezi z računalniškimi programi, kar je urejeno izključno v navedeni direktivi. To naj niti ne zavre niti ne prepreči razvoja ali uporabe katerega koli načina izogibanja tehničnemu ukrepu, potrebnemu za omogočanje dejanj v skladu s členom 5(3) ali členom 6 Direktive 91/250/EGS. Člena 5 in 6 navedene direktive določata izključno izjeme izključnih pravic, ki veljajo za računalniške programe.
- (51) Pravno varstvo tehničnih ukrepov se uporablja brez vpliva na javni red, kot ga odraža člen 5, ali javno varnost. Države članice naj spodbujajo prostovoljne ukrepe, ki jih sprejemajo imetniki pravic, vključno s sklepanjem in izvajanjem dogovorov med imetniki pravic in drugimi zadevnimi strankami, da prilagodijo doseganje ciljev določenih izjem ali omejitev, ki jih predvideva nacionalni zakon v skladu s to direktivo. Če do takšnih prostovoljnih ukrepov ali dogovorov v razumnem časovnem obdobju ne pride, naj države članice sprejmejo ustrezne ukrepe za zagotovitev, da imetniki pravic priskrbijo tistim, ki so upravičeni do takšnih izjem ali omejitev, ustrezen način njihovega uživanja s spremembo izvedenega tehničnega ukrepa ali na drug način. Vendar pa naj za preprečevanje zlorabe takšnih ukrepov, ki jih sprejmejo imetniki pravic, vključno s tistimi v okviru dogovorov, ali ki jih sprejmejo države članice, vsak tehnični ukrep, ki se uporabi za izvajanje teh ukrepov, uživa pravno varstvo.
- (52) Pri izvajanju izjeme ali omejitve za privatno razmnoževanje v skladu s členom 5(2)(b) naj države članice prav tako spodbujajo uporabo prostovoljnih ukrepov, ki so namenjeni doseganju ciljev takšnih izjem ali omejitev. Če v primernem časovnem obdobju niso bili sprejeti nobeni prostovoljni ukrepi, ki bi omogočili reproduciranje za privatno uporabo, lahko države članice sprejmejo ukrepe, ki omogočijo upravičencem, da uživajo izjemo ali omejitev. Prostovoljni ukrepi, ki jih sprejmejo imetniki pravic, vključno z dogovori med imetniki pravic in drugimi zadevnimi strankami, imetnikom pravic ne preprečujejo uporabe tehničnih ukrepov, ki so v skladu z izjemami ali omejitvami glede privatnega razmnoževanja v nacionalni zakonodaji v skladu s členom 5(2)(b), ob upoštevanju pogojev pravičnega nadomestila po tej določbi in možnega razlikovanja med različnimi pogoji uporabe v skladu s členom 5(5), na primer nadzor števila reprodukcij. Za preprečevanje zlorabe takšnih ukrepov naj vsak tehnični ukrep, ki se uporabi za njihovo izvajanje, uživa pravno varstvo.
- (53) Varstvo tehničnih ukrepov naj zagotovi varno okolje za izvajanje interaktivnih storitev na zahtevo tako, da imajo člani javnosti lahko dostop do del ali druge vsebine s kraja in v času, ki si ju sami izberejo. Kadar so takšne storitve urejene s pogodbo, se prvi in drugi pododstavek člena 6(4) ne uporabljata. Za neinteraktivne oblike sprotne uporabe še naprej veljajo te določbe.

(54) Pomemben napredek je bil dosežen pri mednarodni standardizaciji tehničnih sistemov identifikacije del in varovanih predmetov v digitalnem formatu. V čedalje bolj omreženem okolju lahko razlike med tehničnimi ukrepi vodijo k nezdružljivosti sistemov znotraj Skupnosti. Treba je spodbujati združljivost in interoperabilnost različnih sistemov. Zelo zaželeno bi bilo spodbujati razvoj globalnih sistemov.

(55) Tehnološki razvoj bo olajšal distribucijo del, posebej po omrežjih, kar bo imelo za posledico potrebo imetnikov pravic, da bolje identificirajo delo ali drugo vsebino, avtorja ali katerega koli drugega imetnika pravic, ter da podajo informacije o pogojih uporabe dela ali druge vsebine, da bi olajšali upravljanje s pravicami, ki jim pripadajo. Imetnike pravic naj se spodbuja k uporabi označevanja, ki bi poleg zgoraj omenjenih informacij kazalo na njihovo dovoljenje, kadar dajejo dela ali druge predmete na omrežja.

(56) Obstaja pa nevarnost, da bi se lahko izvajale nezakonite dejavnosti z namenom odstranitve ali spremembe priloženih elektronskih podatkov za upravljanje avtorske pravice, oziroma nevarnost distribuiranja, oddajanja, priobčitve javnosti ali dajanja na voljo javnosti del ali drugih varovanih predmetov, s katerih so bile takšne informacije odstranjene brez dovoljenja. Da bi se izognili razdrobljenim pravnim pristopom, ki lahko potencialno ovirajo delovanje notranjega trga, je treba poskrbeti za usklajeno pravno varstvo proti kateri koli od naštetih dejavnosti.

(57) Vsi zgoraj navedeni informacijski sistemi za upravljanje s pravicami lahko, odvisno od njihove zasnove, hkrati obdelujejo osebne podatke o vzorcih potrošnje varovane vsebine s strani posameznikov in dopuščajo sledenje sprotnega vedenja. Ti tehnični načini naj v svojih tehničnih funkcijah zajemajo ukrepe za varstvo zasebnosti v skladu z Direktivo 95/46/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. oktobra 1995 o varovanju posameznikov v zvezi z obdelavo osebnih podatkov in o prostem pretoku takšnih podatkov ⁽¹⁾.

(58) Države članice naj poskrbijo za učinkovite sankcije in pravna sredstva za kršitev pravic in obveznosti, kot jih določa ta direktiva. Uporabiti morajo vse potrebne ukrepe za zagotovitev, da se te sankcije in pravna sredstva uporabijo. Takšne sankcije morajo biti dejanske, sorazmerne in odvračilne ter naj vključujejo možnost nadomestila in/ali prepovedi in, kjer je to primerno, možnost zaplenbe kršitvenega gradiva.

(59) Še posebej v digitalnem okolju se storitve posrednikov lahko v čedalje večji meri uporabljajo s strani tretjih strank

pri kršitvah. V mnogih primerih so takšni posredniki v najboljšem položaju, da odpravijo kršitve. Tako naj imajo imetniki pravic brez vpliva na razpoložljive sankcije in pravna sredstva možnost vložitve tožbe za opustitev dejanja proti posredniku, ki v omrežju prenese kršitev tretje stranke nad varovanim delo ali drugo vsebino. Ta možnost naj bo na razpolago tudi, kadar so dejanja posrednika izvzeta po členu 5. Pogoji in načini, povezani s tožbo za opustitev dejanja, morajo biti prepuščeni nacionalni zakonodaji držav članic.

(60) Varstvo, ki ga predvideva ta direktiva, naj ne vpliva na nacionalne predpise ali predpise Skupnosti na drugih področjih, na primer industrijski lastnini, varstvu podatkov, pogodnem dostopu, dostopu do javnih dokumentov ter pravilu kronologije uporabe v medijih, ki lahko vplivajo na varstvo avtorske ali sorodnih pravic.

(61) Za uskladitev s Pogodbo WIPO o izvedbah in fonogramih je treba spremeniti direktivi 92/100/EGS in 93/98/EGS –

SPREJELA NASLEDNJO DIREKTIVO:

POGLAVJE I

CILJ IN PODROČJE UPORABE

Člen 1

Področje uporabe

1. Ta direktiva ureja pravno varstvo avtorske in sorodnih pravic v okviru notranjega trga s posebnim poudarkom na informacijski družbi.

2. Razen v primerih iz člena 11 se ta direktiva ne dotika in ne vpliva na obstoječe določbe Skupnosti v zvezi s:

- (a) pravnim varstvom računalniških programov;
- (b) pravico dajanja v najem, pravico posojanja in določenimi pravicami, sorodnimi avtorski, na področju intelektualne lastnine;
- (c) avtorsko in sorodnimi pravicami, ki veljajo za kabelsko in satelitsko oddajanje programov;
- (d) trajanjem varstva avtorske in določenih sorodnih pravic;
- (e) pravnim varstvom podatkovnih baz.

⁽¹⁾ UL L 281, 23.11.1995, str. 31.

POGLAVJE II

PRAVICE IN IZJEME

Člen 2

Pravica reproduciranja

Države članice predvidijo za spodaj naštetih izključno pravico, da dovolijo ali prepovedo, neposredno ali posredno, začasno ali stalno, reproduciranje na vsak način in v vsaki obliki, v celoti ali deloma:

- (a) avtorjem za njihova dela;
- (b) izvajalcem za posnetke njihovih nastopov;
- (c) proizvajalcem fonogramov za njihove fonograme;
- (d) producentom prvega posnetka filmov za izvirnik in primerke njihovih filmov;
- (e) RTV organizacijam za posnetke njihovih oddaj ne glede na to, ali oddajajo po žici ali po radijskih valovih, vključno s kablom ali satelitom.

Člen 3

Pravica priobčitve del javnosti in pravica do dajanja na voljo javnosti predmetov sorodnih pravic

1. Države članice predvidijo za avtorje izključno pravico, da dovolijo ali prepovejo vsakršno obliko priobčenja njihovih del javnosti, po žici ali na brezžični način, vključno z dajanjem svojih del na voljo javnosti tako, da imajo člani javnosti do njih dostop s kraja in v času, ki si ju izberejo sami.

2. Države članice predvidijo za spodaj naštetih izključno pravico, da dovolijo ali prepovedo vsakršno obliko dajanja na voljo njihovih del javnosti, po žici ali na brezžični način tako, da imajo pripadniki javnosti do njih dostop s kraja in v času, ki si ju izberejo sami:

- (a) izvajalcem za posnetke njihovih nastopov;
- (b) proizvajalcem fonogramov za njihove fonograme;
- (c) producentom prvega posnetka filmov za izvirnik in primerke njihovih filmov;
- (d) RTV organizacijam za posnetke njihovih oddaj ne glede na to, ali oddajajo po žici ali po radijskih valovih, vključno s kablom ali satelitom.

3. Pravice iz odstavka 1 in 2 se ne izčrpajo z nobenim dejanjem priobčitve javnosti oziroma dajanja na voljo javnosti, kot ju določa ta člen.

Člen 4

Pravica distribuiranja

1. Države članice predvidijo za avtorje v zvezi z izvirnikom ali primerki del izključno pravico, da dovolijo ali prepovedo kakršno koli javno distribuiranje s prodajo ali drugače.

2. Pravica distribuiranja se v Skupnosti ne izčrpa v zvezi z izvirnikom ali primerki dela, razen kadar se prva prodaja ali drug prenos lastništva tega predmeta v Skupnosti izvrši s strani imetnika pravic ali z njegovim privoljenjem.

Člen 5

Izjeme in omejitve

1. Začasna dejanja razmnoževanja iz člena 2, ki so prehodna ali spremljevalna ter so sestavni in bistveni del tehnološkega procesa in katerih edini namen je omogočiti:

- (a) prenos po omrežju med tretjimi strankami po posredniku, ali
- (b) zakonito uporabo

dela ali predmeta sorodnih pravic, ki naj se izvede in ki nima nobenega neodvisnega ekonomskega pomena, so izvzeta iz pravice reproduciranja, ki jo določa člen 2.

2. Države članice lahko predvidijo izjeme in omejitve pravice reproduciranja iz člena 2 v naslednjih primerih:

- (a) v zvezi z reprodukcijami na papirju ali podobnem mediju, ki se pridobijo z uporabo kater koli fotografske tehnike ali na kak drug način s podobnim učinkom, z izjemo grafičnih izdaj glasbenega dela, ob pogoju, da imetniki pravic dobijo pravično nadomestilo;
- (b) v zvezi z reprodukcijami v katerem koli mediju, ki jih izdela fizična oseba za privatno uporabo in v namene, ki niso niti posredno niti neposredno komercialni, ob pogoju, da imetniki pravic prejmejo pravično nadomestilo, pri katerem se upošteva uporaba ali neuporaba tehničnih ukrepov po členu 6 na zadevnem delu ali predmetu;
- (c) v zvezi s posebnimi dejanji reproduciranja, ki jih izvedejo javno dostopne knjižnice, izobraževalne ustanove, muzeji ali arhivi in ki niso storjena zaradi neposredne ali posredne ekonomske ali komercialne koristi;
- (d) v zvezi z efemernimi posnetki del, ki jih izdelajo RTV organizacije z lastno opremo in za lastne oddaje; ohranjanje teh posnetkov v uradnih arhivih se lahko dovoli na podlagi njihovega izjemnega dokumentarnega značaja;
- (e) v zvezi z reproduciranjem oddaj nekomercialnih socialnih institucij, na primer bolnišnic ali zaporov, pod pogojem, da imetniki pravic prejmejo pravično nadomestilo.

3. Države članice lahko predvidijo izjeme in omejitve pravic iz členov 2 in 3 v naslednjih primerih:

- (a) uporaba izključno v namen ilustracije pri pouku ali znanstvenem raziskovanju, kadar se navede vir vključno z avtorjevim imenom, razen če se to izkaže za nemogoče, in v obsegu, ki ga opravičuje nekomercialni namen, ki naj se doseže;
- (b) uporaba v korist invalidov, ki je neposredno povezana z invalidnostjo in je nekomercialne narave, v obsegu, ki ga zahteva posamična oblika invalidnosti;

- (c) reproduciranje v tisku, priobčitev javnosti oziroma dajanje na voljo javnosti objavljenih člankov o aktualnih gospodarskih, političnih ali verskih temah oziroma predvajanih del ali druge vsebine istega značaja v primerih, ko takšna uporaba ni izrecno prepovedana in dokler je naveden vir vključno z avtorjevim imenom, oziroma uporaba del ali predmetov sorodnih pravic v zvezi s poročanjem o aktualnih dogodkih v obsegu, ki ga upravičuje informativni namen in ob navedbi vira vključno z avtorjevim imenom, razen če se to izkaže za nemogoče;
- (d) citati z namenom kritike ali ocene pod pogojem, da se nanašajo na delo ali na predmet sorodnih pravic, ki je bil že bil zakonito dan na voljo javnosti, da je naveden vir vključno z avtorjevim imenom, razen če se to izkaže za nemogoče, in da je njihova uporaba v skladu s pošteno prakso ter v obsegu, ki ga zahteva poseben namen;
- (e) uporaba v namene javne varnosti ali za zagotovitev pravilne izvedbe ali poročanja o upravnih, parlamentarnih in sodnih postopkih;
- (f) uporaba političnih govorov, pa tudi odlomkov iz javnih predavanj ali podobnih del oziroma vsebine v obsegu, ki ga upravičuje informativni namen in pod pogojem, da se navede vir vključno z avtorjevim imenom, razen če se to izkaže za nemogoče;
- (g) uporaba med verskimi proslavami ali uradnimi proslavami, ki jih organizirajo javni organi;
- (h) uporaba del, kot so arhitekturna in kiparska dela, namenjena trajni umestitvi na splošno dostopnih krajih;
- (i) naključna vključitev dela ali drugih predmetov v druga gradiva;
- (j) uporaba v namen oglaševanja javne razstave ali prodaje umetniških del v obsegu, ki je nujen za promocijo dogodka in ob izključitvi vsake druge komercialne uporabe;
- (k) uporaba v namene karikature, parodije ali pastiša;
- (l) uporaba v zvezi z demonstracijo ali popravilom opreme;
- (m) uporaba umetniškega dela v obliki zgradbe ali risbe ali načrta zgradbe v namene rekonstrukcije zgradbe;
- (n) uporaba s priobčitvijo ali dajanjem na voljo javnosti del ali predmetov sorodnih pravic, ki niso urejeni s prodajnimi ali licenčnimi pogoji, navedenimi v njihovih zbirkah, v namen raziskave ali zasebnega študija posameznim pripadnikom javnosti po temu namenjenih terminalih, ki se nahajajo v prostorih, navedenih v odstavku 2(c);
- (o) uporaba v določenih drugih manj pomembnih primerih, kjer izjeme ali omejitve že obstajajo po nacionalni zakonodaji, pod pogojem, da zadevajo le analogne načine uporabe in ne vplivajo na prost pretok blaga in storitev v Skupnosti, brez vpliva na druge izjeme in omejitve, ki jih vsebuje ta člen.

4. Kadar države članice lahko predvidijo izjemo ali omejitev pravice reproduciranja v skladu z odstavkom 2 in 3, lahko na

podoben način dopustijo izjemo ali omejitev pravice distribuiranja iz člena 4 v obsegu, ki ga upravičuje namen dovoljenega dejanja reproduciranja.

5. Izjeme in omejitve iz odstavkov 1, 2, 3 in 4 naj se uporabijo le v določenih posebnih primerih, ki niso v nasprotju z normalnim izkoriščanjem dela ali drugega predmeta in ne vplivajo pretirano na legitimne interese imetnika pravic.

POGLAVJE II

VARSTVO TEHNIČNIH UKREPOV IN PODATKOV ZA UPRAVLJANJE PRAVIC

Člen 6

Obveznosti glede tehničnih ukrepov

1. Države članice predvidijo ustrezno pravno varstvo proti izognitvi katerim koli tehničnim ukrepom, ki jih zadevna oseba izvaja v vednosti, da si prizadeva za ta cilj, oziroma ob verjetnosti, da ve, da si prizadeva za ta cilj.

2. Države članice predvidijo ustrezno pravno varstvo proti proizvodnji, uvozu, distribuiranju, prodaji, najemu, oglaševanju za prodajo ali najem ali posesti za komercialne namene naprav, izdelkov ali komponent oziroma izvajanju storitev, ki:

- (a) se promovirajo, oglašujejo ali tržijo z namenom izognitve, ali
- (b) so le majhnega komercialnega pomena ali imajo le majhno uporabo razen izognitve, ali
- (c) so prvenstveno načrtovane, izdelane, prirejene ali izvajane v namen omogočanja ali olajševanja izognitve

vsakršnim dejanskim tehničnim ukrepom.

3. Za namene te direktive izraz „tehnični ukrepi“ pomeni vsakršno tehnologijo, napravo ali komponento, ki je ob običajnem obratovanju namenjena preprečevanju ali oviranju dejanj v zvezi z deli in predmeti sorodnih pravic, ki jih ni dovolil imetnik pravic avtorske ali katere koli sorodne pravice, predvidene v zakonu, oziroma pravice *sui generis*, ki jo predvideva poglavje III Direktive 96/9/ES. Tehnični ukrepi se štejejo za „dejanske“, kadar uporabo varovanega dela ali predmeta sorodnih pravic nadzorujejo imetniki pravic z uporabo nadzorovanega dostopa ali zaščitnega postopka, na primer šifriranja, kodiranja ali druge transformacije dela oziroma predmeta sorodnih pravic ali mehanizma za nadzor razmnoževanja, ki doseže cilj zaščite.

4. Ne glede na pravno varstvo, ki ga predvideva odstavek 1, v odsotnosti prostovoljnih ukrepov, ki jih sprejmejo imetniki pravic, vključno z dogovori med imetniki pravic in drugimi zadevnimi strankami, države članice sprejmejo primerne ukrepe za zagotovitev, da imetniki pravic omogočijo upravičencu do izjeme ali omejitve, predvidene v nacionalnem zakonu v skladu s členom 5(2)(a), (2)(c), (2)(d), (2)(e), (3)(a), (3)(b) ali (3)(e), sredstva za

uživanje takšne izjeme ali omejitve v obsegu, nujnem za uživanje takšne izjeme ali omejitve, in kjer ima ta upravičenec zakonit dostop do zadevnega varovanega dela ali predmeta.

Država članica lahko sprejme takšne ukrepe tudi v zvezi z upravičencem do izjeme ali omejitve, ki jo predvideva člen 5(2)(b), razen če reproduciranja za zasebno uporabo niso omogočili že imetniki pravic v obsegu, potrebnem za uživanje izjem ali omejitev in v skladu z določbami člena 5(2)(b) in (5), ne da bi imetnikom pravic preprečili sprejetje ustreznih ukrepov glede števila reprodukcij v skladu s temi določbami.

Tehnični ukrepi, ki jih prostovoljno uporabljajo imetniki pravic, vključno s tistimi, ki se uporabljajo pri izvajanju prostovoljnih dogovorov, in tehnični ukrepi, ki se uporabljajo pri izvajanju ukrepov, ki jih sprejmejo države članice, uživajo pravno varstvo iz odstavka 1.

Določbe iz prvega in drugega pododstavka se ne uporabljajo za dela ali predmete sorodnih pravic, ki so dani na voljo javnosti pod dogovorjenimi pogodbenimi pogoji tako, da so pripadnikom javnosti na voljo s kraja in ob času, ki si ju sami izberejo.

Kadar se ta člen uporablja v kontekstu Direktiv 92/100/EGS in 96/9/ES, se smiselno uporablja ta odstavek.

Člen 7

Obveznosti v zvezi s podatki za upravljanje s pravicami

1. Države članice predvidijo ustrezno pravno varstvo proti vsaki osebi, ki zavestno brez dovoljenja izvaja katero koli od naslednjih dejanj:

- (a) odstranitev ali sprememba katerega koli elektronskega podatka za upravljanje pravic;
- (b) distribuiranje, uvoz za distribuiranje, oddajanje, priobčenje ali dajanje na voljo del ali predmetov sorodnih pravic, varovanih po tej direktivi oziroma po poglavju III Direktive 96/9/ES, s katerih so bili nepooblaščno odstranjeni ali spremenjeni elektronski podatki za upravljanje s pravicami,

če takšna oseba ve oziroma če obstaja utemeljen razlog, da bi lahko vedela, da s takšnim ravnanjem povzroči, omogoči, olajša ali prikrije kršitev avtorske ali sorodnih pravic, določenih v zakonu, oziroma pravice *sui generis* iz poglavja III Direktive 96/9/ES.

2. V namene te direktive izraz „podatki za upravljanje pravic“ pomeni katere koli informacije, ki jih navedejo imetniki pravic in ki identificirajo delo ali predmet sorodnih pravic, ki ga zajema ta direktiva oziroma zajema pravica *sui generis*, ki jo predvideva poglavje III Direktive 96/9/ES, avtorja ali katerega koli drugega imetnika pravic, oziroma podatke o pravilih in pogojih uporabe dela ali predmeta sorodnih pravic, ter vsa števila ali šifre, ki predstavljajo takšne podatke.

Prvi pododstavek se uporablja, kadar je kateri koli tak podatek povezan s primerkom oziroma se pojavlja v zvezi z javnim priobčenjem dela ali predmeta sorodnih pravic, zajetega v tej direktivi, oziroma ki ga zajema pravica *sui generis* iz poglavja III Direktive 96/9/ES.

POGLAVJE IV

SKUPNE DOLOČBE

Člen 8

Sankcije in pravna sredstva

1. Države članice predvidijo ustrezne sankcije in pravna sredstva v zvezi s kršitvami pravic in obveznosti, ki jih določa ta direktiva, in sprejmejo vse potrebne ukrepe za zagotovitev, da se ta sankcije in pravna sredstva uporabljajo. Takšne sankcije so učinkovite, sorazmerne in odvračilne.

2. Vsaka država članica sprejme potrebne ukrepe za zagotovitev, da lahko imetniki pravic, katerih interesi so prizadeti s kršitvijo na njenem območju, vložijo odškodninsko tožbo in/ali zahtevajo sodno odredbo ter, kjer je to potrebno, zaplembo gradiva, ki je predmet kršitve, pa tudi naprav, izdelkov ali komponent iz člena 6(2).

3. Države članice zagotovijo, da imetniki pravic lahko zahtevajo sodno odredbo proti posrednikom, katerih storitve uporablja tretja stranka in s tem krši avtorske ali sorodne pravice.

Člen 9

Nadaljnja uporaba drugih predpisov

Ta direktiva ne vpliva na predpise, ki zadevajo zlasti patentne pravice, blagovne znamke, pravice iz modela, patenta s skrajšanim trajanjem, topografijo polprevodniških izdelkov, tipov pisav, pogojni dostop, dostop do kabla, zaščito narodnih bogastev, zahteve po pravnem deponiranju, zakone o omejujočem ravnanju in nelojalni konkurenci, trgovske skrivnosti, varnost, zaupnost, varstvo podatkov in zasebnost, dostop do javnih dokumentov, pogodbeno pravo.

Člen 10

Časovna uporaba

1. Določbe te direktive se uporabljajo pri vseh delih in predmetih sorodnih pravic, ki jih navaja ta direktiva, ki so z 22. decembrom varovani z zakonodajo držav članic na področju avtorske in sorodnih pravic ali ki ustrezajo kriterijem za varstvo po določbah te direktive oziroma določbah iz člena 1(2).

2. Ta direktiva se uporablja brez vpliva na katera koli sklenjena dejanja in pridobljene pravice pred 22. decembrom 2002.

Člen 11

Tehnične prilagoditve

1. Direktiva 92/100/EGS se spremeni na naslednji način:

(a) člen 7 se črta;

(b) člen 10(3) se zamenja z naslednjim:

„3. Omejitve se uporabijo samo v določenih posebnih primerih, ki niso v nasprotju z normalno uporabo predmeta in ne bi nerazumno prizadele legitimnih interesov imetnika pravic.“

2. Člen 3(2) Direktive 93/98/EGS se zamenja z naslednjim:

„2. Pravice proizvajalca fonogramov trajajo 50 let, odkar je bil posnetek narejen. Če pa je bil fonogram zakonito objavljen v tem obdobju, te pravice trajajo 50 let od prve zakonite objave. Če do zakonite javne objave ne pride v obdobju iz prvega stavka, in če je fonogram v tem obdobju zakonito priobčen javnosti, omenjene pravice trajajo 50 let od datuma prve zakonite priobčitve javnosti.“

Kjer pa zaradi poteka obdobja trajanja varstva, priznanega po tem odstavku v verziji pred spremembo z Direktivo 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi (*), pravice proizvajalcev fonogramov več niso varovane na dan 22. decembra 2002, zaradi tega odstavka ne bodo ponovno varovane.

(*) UL L 167, 22.6.2001, str. 10.“

Člen 12

Končne določbe

1. Najpozneje do 22. decembra 2004 in nato vsaka tri leta Komisija predloži Evropskemu parlamentu, Svetu ter Ekonomsko-socialnemu odboru poročilo o uporabi te direktive, v katerem med drugim na podlagi specifičnih informacij, ki jih podajo države članice, še posebej preuči uporabo členov 5, 6 in 8 v luči razvoja digitalnega trga. V primeru člena 6 še posebej natančno razišče, ali ta člen omogoča zadostno raven varstva in ali na zakonsko dovoljena dejanja škodljivo vpliva uporaba dejanskih tehničnih ukrepov. Kadar je to potrebno, še posebej za zagotovitev delovanja notranjega trga po členu 14 Pogodbe, predloži predloge za spremembe te direktive.

2. Varstvo pravic, sorodnih avtorski, ostane po tej direktivi nedotaknjeno in ne sme nikakor vplivati na varstvo avtorske pravice.

3. Ustanovi se odbor za stike. Sestavljajo ga predstavniki pristojnih organov držav članic. Predseduje mu predstavnik Komisije, sestane pa se na pobudo predsedujočega oziroma na zahtevo delegacije države članice.

4. Odbor ima naslednje naloge:

- (a) preučevanje vpliva te direktive na delovanje notranjega trga ter opozarjanje na kakršne koli težave;
- (b) organiziranje posvetov o vseh vprašanjih, ki izhajajo iz uporabe te direktive;
- (c) omogočanje izmenjave informacij o ustreznem razvoju zakonodaje in sodne prakse, pa tudi o zadevnem ekonomskem, družbenem, kulturnem in tehnološkem razvoju;
- (d) deluje kot forum za oceno digitalnega trga del in drugih predmetov, vključno z zasebnim kopiranjem in uporabo tehničnih ukrepov.

Člen 13

Izvajanje

1. Države članice sprejmejo zakone in druge predpise, potrebne za uskladitev s to direktivo, do 22. decembra 2002. O tem takoj obvestijo Komisijo.

Države članice se pri sprejemanju teh ukrepov sklicujejo na to direktivo ali pa sklic nanjo navedejo ob njihovi uradni objavi. Način sklicevanja določijo države članice.

2. Države članice posredujejo Komisiji besedila predpisov nacionalne zakonodaje, sprejetih na področju, ki ga ureja ta direktiva.

Člen 14

Začetek veljavnosti

Ta direktiva začne veljati na dan objave v *Uradnem listu Evropskih skupnosti*.

Člen 15

Naslovniki

Ta direktiva je naslovljena na države članice.

V Bruslju, 22. maja 2001

Za Evropski parlament

Predsednica

N. FONTAINE

Za Svet

Predsednik

M. WINBERG